

Lausunto: Hanke ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi

Viite: Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/16276/2024

Lausuntopyyntö:

Sisäministeriö on pyytänyt 11.11.2025 lausuntoa hallituksen esityksestä ampumaratalain ja ympäristönsuojelulain muuttamisesta sekä valtioneuvoston asetuksesta valtioneuvoston ohjesäännön 15 ja 24 §:n muuttamisesta. Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuu lausuntopyyntöön 23.12.2025 mennessä.

Tausta

Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa todetaan seuraavasti.

Hallitus turvaa Suomen ampumaratojen toiminnan ja edistää uusien ampumaratojen perustamista ottaen huomioon alueellisen tarpeen ja arvioiden mahdolliset lainsäädäntötarpeet ottaen huomioon keskeisten maanpuolustus-, reserviläis-, ampumaurheilu-, ja metsästysjärjestöjen sekä viranomaisten tarpeet.

Hallitus sujuvoittaa ampumaratoja koskevia ympäristölupaprosesseja sekä lainsäädäntöä. Ulkoampumaratojen määrän tavoite on n. 1 000 ampumarataa vuosikymmenen loppuun mennessä. Painopiste on kivääri- ja toiminnallisten ratojen riittävässä määrässä koko maassa. Tällä hetkellä Suomessa on n. 700 siviiliampumarataa.

Hallitusohjelmakirjauksen toteuttamiseksi sisäministeriö asetti hankkeen ampumaratojen toiminnan turvaamiseksi ja uusien ampumaratojen perustamisen edistämiseksi. Hankkeen tehtävänä on muun muassa esittää keinoja millä Suomen ampumaratojen toiminta voidaan turvata ja toisaalta edistää uusien ampumaratojen perustamista ottaen huomioon alueellisten tarpeiden lisäksi keskeisten maanpuolustus-, reserviläis-, ampumaurheilu-, ja metsästysjärjestöjen sekä viranomaisten tarpeet. Lisäksi toimeksiantona on tehdä ehdotuksia ympäristölupaprosessien sujuvoittamiseksi.

Esityksen pääasiallinen sisältö:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi ampumaratalakia ja ympäristönsuojelulakia. Ampumaratojen käytöstä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä, pohjaveden pilaantumisen estämistä sekä ampumaradasta omaisuudelle ja terveydelle aiheutuvan haitan ehkäisemistä koskevat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi

pääosin ampumaratalakiin. Ampumaratalaki olisi ampumaratojen osalta sekä turvallisuutta että ympäristönsuojelua koskeva laki. Ympäristönsuojelulakia sovellettaisiin ampumaratoihin vain rajoitettusti.

Ampumaratoja koskevat ympäristönsuojelulain lupa- ja valvontaviranomaistehtävät sekä lain nojalla tehtävien ilmoitusten käsittely siirtyisivät nykyisiltä lupaviranomaisilta eli pääosin kunnilta ampumarataluvat ja ampumaratalain nojalla tehtävät ilmoitukset käsittelevälle viranomaiselle. Se toimisi myös valvontaviranomaisena. Ampumaratalaissa ja sen nojalla annettavissa alemmanasteisissa säännöksissä määriteltäisiin nykyistä tarkemmin ne päästöjen rajoittamista tai hallintaa koskevat vaatimukset, joiden täyttyessä ampumarata voidaan ottaa käyttöön. Lupa voitaisiin antaa tai ilmoitus hyväksyä, kun ampumaradan ylläpitäjä noudattaa parhaita käyttökelpoisia tekniikoita ja mallinnettu melu alittaa asetetut raja-arvot. Vähäisen ampumaradan laukausmäärän ylärajaa ehdotetaan nostettavaksi 100 000 laukaukseen vuodessa.

Ehdotetulla muutoksella olisi tarkoitus yksinkertaistaa lupamenettelyä ja osaltaan edistää tuhannen ampumaradan tavoitteen toteutumista.

Lausunto:

Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi sisäministeriö on pyytänyt, että lausunnossa vastataan alla oleviin kysymyksiin.

Sujuvoittaako ehdotus ampumaratoja koskevia ympäristölupaprosesseja sekä lainsäädäntöä riittävällä tavalla ottaen huomioon hallitusohjelman mukainen tavoite 1 000 ampumaradasta vuosikymmenen loppuun mennessä?

Ehdotus sujuvoittaa ampumaratoja koskevia ympäristölupaprosesseja ja lainsäädäntöä. Lainsäädännön muutos ei riitä, vaan lisäksi uusien ampumaratojen perustamista tulisi tukea taloudellisesti, jotta 1 000 ampumaradan tavoite täyttyisi. Esimerkiksi lakiehdotukseen kirjattu melumallinnuksen käyttö ampumaratamelun määrittämiseksi on kustannuserä uusia ampumaratoja suunnitteleville.

Onko ympäristönsuojelulakia tarpeen soveltaa ehdotuksen mukaisesti ampumaratalain soveltamisen ohella?

Ympäristönsuojelulakia on tarpeen soveltaa ehdotuksen mukaisesti: Ympäristönsuojelulaista sovellettaisiin yleisiä säännöksiä, yleisiä periaatteita ja kieltoja, pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevia säännöksiä, ympäristön tilaa koskevia säännöksiä sekä jäteveden käsittelyä ja johtamista viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla.

Onko tehtävien siirtämisen seurauksena tarpeen muuttaa valtioneuvoston ohjesääntöä ehdotuksessa kuvatulla tavalla?

Ohjesääntöä on tarpeen muuttaa esitetyllä tavalla, jotta esitetty tehtävien siirto sisäministeriön toimialaan voidaan toteuttaa.

Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta?

Vähäiseksi ampumaradaksi määritetään lakiesityksen mukaan ampumaradat, joilla ammutaan enintään 100 00 laukausta vuodessa. Etelä-Karjalan liitto pitää hyvänä menettelytapana, että vähäisille ampumaradoille sovelletaan ilmoitusmenettelyä. Tämä edistää osaltaan ampumaratojen määrän kasvun mahdollisuuksia.

Usein ampumaradat ovat pienten seurojen ylläpitämiä, jolloin taloudelliset resurssit kehittää ratoja ovat rajalliset. Taloudellisen tuen saaminen, esim. olemassa olevien ratojen maaperän suojaus- ja kunnostustoimintoihin, olisi tärkeää. Olemassa olevien ratojen toimintaedellytykset tulee turvata, jotta harrastustoiminta olisi jatkossakin mahdollista ja ampumaradat nähdään osana kokonaisturvallisuuden ylläpitoa. Lisäksi on hyvä huomioida, että monen olemassa olevan radan kehittämismahdollisuudet ovat rajalliset, esim. pohjavesialueella tai taajamien läheisyydessä ja radalle pitää löytää uusi sijainti.